

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV

Student: Lucie PLACHTOVÁ

Obor: ČJ - ZSV

Název práce v českém jazyce:

Tematizace oběti/připisování viny; komparativní analýza narativních strategií v knihách Kateřiny Tučkové: Vyhnání Gerty Schnirch a Ralfa Rothmanna: Zemřít na jaře

Název práce v anglickém jazyce:

Theme of victim/redeployment of guilt; The comparative analysis of narrative strategies in the books of Kateřina Tučková: The Expulsion of Gerta Schnirch and Ralf Rothmann: To Die in Spring

Vedoucí práce: prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

K obhajobě předložená kvalifikační práce přináší řadu analytických a interpretačních postřehů srovnávacích dva romány specifickým způsobem reagující na události spojené s druhou světovou válkou a bezprostředně po ní. Otázkou je, co vedlo autorku ke srovnání právě těchto dvou děl? Co motivovalo jejich výběr?

Postrádám objasnění metodologického postupu, vyjasnění teoretických východisek, používaných analytických kategorií, odkazy na odbornou literaturu, ze které autorka vychází a vysvětlení struktury BP. Čtenář práce je „vržen“ doprostřed pojednání, které směřuje mnohdy spíše k esejistickému stylu než k sevřené a metodologicky propracované a soustředěné analýze, kterou slibuje. To, že čtenáři práce není zřejmá její metoda, často vzbuzuje pochybnosti a otázky, co z daného pojednání dělá literárněvědnou analýzu a ne jen reflektovaný záznam potenciálního porozumění daným textům nebo autorčina vlastního čtenářského dojmu či zážitku.

Na s. 9 autorka píše, že „prologem se vyjednává místo příběhu v čtenářských kompetencích“, avšak nikde není blíže vymezeno, jak je těmito čtenářským kompetencím v kontextu BP rozuměno. Dalším pojmem, se kterým v textu pracuje a který není jasněji teoreticky vymezen nebo definován je pojem čtenáře. Jak s tímto pojmem v textu autorka pracuje? Na jaká teoretická východiska navazuje?

Často jsou používány v souvislosti s narativní kategorií postavy pojmy jako soucit, identifikace a empatie jako čtenářské reakce na daný text. V jakém jsou dané pojmy vztahu? Čím se liší?

BP obsahuje dílčí terminologické nepřesnosti (ať už vyplývají z nejasné formulace, nebo z využití v nevhodném kontextu) – „vjemový detail“ (s. 9), „nekonformita“ (s. 12), „plošné postavy“ (s. 21), „prostěkonstatující metoda“ (s. 54) atd.

Některé závěry mají velmi spekulativní povahu, i proto, že se odkazují na v práci vágně užívaný pojem čtenáře, např. „Z tohoto důvodu je vyprávění předem určující, jelikož čtenář, který sympatizuje, a tudíž souhlasí s hlavní postavou a sdílí její pohled a nepřemýšlí tak nad možnými interpretacemi. Gerta je o oprávněnosti svého pohledu přesvědčena a její sebejistota v tomto smyslu je, vedle soucitu, hlavní zdroj čtenářova souhlasu.“ (s. 53) Jako by strategie textu vyvolávající u čtenáře sympatie a soucit bránily možnosti reflektovat různé interpretace textu? Čím se vyznačuje „náročnější čtenář“, který se lépe vžije do Rothmanových postav? (s. 54)

Každopádně je nutné závěrem posudku přes dílčí výhrady konstatovat, že BP dospívá k určitým relevantním postřehům, představuje výsledek vnímavého a pozorného čtení obou románů, že výběr klíčových textů je přesvědčivý a že autorka prokázala určitou schopnost texty komparovat podle vybraných analytických kategorií. Proto práci doporučuji k obhajobě.

Návrhy do diskuze

1. Objasněte postup práce, její metodu a teoretická východiska.
2. Jak se téma románu K. Tučkové a způsob jeho zpracování proměňuje v historii české literatury? Co nového přináší román K. Tučkové v návaznosti na dosavadní literární zpracování daného období? V čem spočívá zmiňovaná novost pohledu obou románů (s. 36)?
3. Proč autorka rozlišuje prostor a časoprostor jako dvě kategorie?
4. V čem spočívá stylizace Gerty jako „odvážné hrdinky“ (s. 14)?

V Praze dne

.....

Podpis